

## SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 9/2005 rd

### Folkpensionsanstaltens fullmäktiges verksamhetsberättelse för år 2004

#### INLEDNING

##### *Remiss*

Riksdagen remitterade den 3 juni 2005 Folkpensionsanstaltens fullmäktiges verksamhetsberättelse för år 2004 (B 7/2005 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

##### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- fullmäktigeordförande Maija Perho
- vice ordförande för fullmäktige Pirkko Peltonen
- fullmäktigesekreterare Olli Valpola

- ordförande Pertti Parmanne och sekreterare Juhani Rantamäki, Folkpensionsanstaltens styrelse
- generaldirektör, styrelsemedlem Jorma Huuh-tanen och direktör Matti Puhakka, Folkpensionsanstalten
- ordförande Brita Järvinen och huvudförtroendemannen Ritva Vierelä, Kansaneläkelaitoksen Toimihenkilöt ry
- äldre regeringssekreterare Juha Rossi och regeringssekreterare Marjaana Maisonlahti, social- och hälsovårdsministeriet.

#### UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

##### *Motivering*

Under året infördes en rad lagändringar som påverkar Folkpensionsanstaltens verksamhet. Det infördes flera reformer inom förvaltnings- och språklagstiftningen. Dessutom förkortades preskriptionstiderna för återkrav av sociala förmåner. De ändrade reglerna har krävt att Folkpensionsanstalten effektiviserar sin verksamhet samtidigt som man kan avstå från att driva in så kallade hopplösa fall eller avstå från indrivning när kostnaderna är orimligt höga i förhållande till själva förmånen.

Folkpensionsanstalten har också försökt med att effektivisera indrivningen genom att koncentrera verksamheten till vissa byråer. Det har visat sig vara en användbar modell också i andra

indrivningsfrågor. Samtidigt som verksamheterna centraliseras är det viktigt att Folkpensionsanstalten ser till att alla filialer har kvar en tillräckligt bred expertis, framhåller utskottet.

Efter en viss överbelastning i början har ärendehantering blivit både smidigare och snabbare tack vare elektronisk dokumenthantering, sägs det i berättelsen. Samtidigt har det också blivit lättare att jämma ut arbetet mellan försäkringskretsarna och försäkringsdistrikten. Folkpensionsanstalten har fått erkännande för detta utvecklingsarbete i bedömningar som gjorts av utomstående experter. Också FPA-barometern visar att kundtjänsten fortsatt håller en hög nivå. Det är fortfarande viktigt att kvaliteten på servicen förbättras med hjälp av kundresponssystem.

met för att Folkpensionsanstalten ska kunna behålla kundernas förtroende och sin bild utåt.

I berättelsen påpekar fullmäktige att det måste avsättas tillräckligt med tid för verkställigheten av lagar. Detta är viktigt med avseende på fungerande dataprogram, riktiga anvisningar och adekvat utbildning. Utskottet anser det viktigt att Folkpensionsanstaltens expertis anlitas i ett så tidigt stadium som möjligt av lagstiftningsprocessen och att bedömningarna av hur mycket tid och resurser verkställigheten kräver beaktas vid beredningen. Berättelsen går också in på en överflyttning av den kalkylmässiga delen av utkomststödet på Folkpensionsanstalten. En eventuell överföring utreds av social- och hälsovårdsministeriet. Enligt utskottet bör utredningen också ta hänsyn till erfarenheterna från den multidisciplinära samservice som social- och Arbetskraftsmyndigheterna samt Folkpensionsanstalten har tillämpat. Om utredningen utmynnar i att verkställigheten ska föras över på Folkpensionsanstalten krävs det enligt information till utskottet minst ett år för förberedelserna efter att lagen har antagits.

Om tiden räcker till för att förbereda verkställigheten beror också på vilka ändringar det behövs i anvisningarna. Trots de många projekten för att förtydliga lagstiftningen om sociala förmåner från Folkpensionsanstalten är reglerna fortfarande i många fall både komplicerade och svårförståeliga för den som tillämpar dem och för klienterna. Ett exempel är lagen om pensionsstöd för långtidsarbetslösa. Med tanke på en tillräckligt lång verkställighetstid är det viktigt att tillämpningsföreskrifterna på behörigt sätt kan beakta lagens innebörd och lagstiftarens

avsikt. Adekvata anvisningar är av stor betydelse också av den anledningen att en samordnad tillämpningspraxis är av stor betydelse för en jämlik behandling av klienterna. Nyligen påpekade utskottet vikten av tydliga anvisningar för medicinsk rehabilitering av gravt handikappade personer över 65 år (ShUB 8/2005 rd).

I den bifogade översikten över forskningens centrala resultat och iakttagelser presenteras aktuella och viktiga iakttagelser inom forskningen. Det sägs bland annat att Folkpensionsanstalten bör se över sin praxis för yrkesinriktad rehabilitering eftersom hälften av de sökande måste vänta på att få komma på rehabiliteringsundersökning i mer än ett halvår. Enligt uppgifter till utskottet har den långa väntetiden berott på bristfälligheter i förfarandet, men förbättringsåtgärder har redan vidtagits. Rehabiliteringspraxis bör också ses över i syfte att generera bättre resultat. I översikten redogörs också för hur läkemedelsersättningarna har utvecklats sedan utbyte av läkemedel infördes. Det är viktigt att Folkpensionsanstalten fortsatt bevakar utvecklingen i fråga om läkemedelsersättningarna och utreder möjligheterna att dämpa kostnadsökningen.

### **Förslag till beslut**

Social- och hälsovårdsutskottet föreslår

*att riksdagen godkänner berättelsen och*

*att betänkandet sänds till Folkpensionsanstaltens fullmäktige för kännedom.*

Helsingfors den 9 juni 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Valto Koski /sd  
vordf. Eero Akaan-Penttilä /saml  
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml  
Marjaana Koskinen /sd  
Pehr Löf /sv  
Riikka Moilanen-Savolainen /cent

Aila Paloniemi /cent  
Leena Rauhala /kd  
Paula Risikko /saml  
Tapani Tölli /cent  
Raija Vahasalo /saml  
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.